


ARADI HIRDETŐ.

8-ik szám.

Szombaton Február 24-én 1849.

8-ik évi folyam.

 Az előfizetésidő és hirdetések valamint ezen lapra, ugyszint az „Arader Kundschaftsblatt“-ra naponként elfogadtatnak a szerkesztőség irdájában, Forray utczában, Viszkub háza 1. emeletében.

K é r e l e m!

Egy egészséges, elmés, tizenkét éves árva fiú, ki magyarul és németül tökéletesen beszél, és az egész Arad városában ismerős, egy becsületes házba felvételt kíván, hűkülönbség nélkül, hol holtaig híven szolgálni és megmaradni szándékozik. Értekezhetni a szerkesztőségnek.

T á p z a t.

Alulirt az érdemtelen honvédtiszt uraknak tudtára adja, miszerint f. e. martzius 1-ső napjától kezdve a kápolnautczában levő lakásában naponként ebédet, u. m. ötféle étket, jó magyarati ó bort, kávét 40 pkrért adand. Vacsorát pedig borral együtt 36 pkrért, egy-egy személyre számítva, szinte kiszolgáltatni kész leend.

Vizer Ádám.

T ü z i ö l f a

kapható az azelőtt Templom-, most Szabadsajtó-utczában Wadlsteiner felügyelőjénél:

erdei öle 12 váltó forintjával
itt helyben 14 szinte.

Vendégfogadói haszonbérlet.

Gyulán, békésmegyében az „arany koronához“ címzett vendégfogadó f. e. sz.-györgy napjától fogva egy vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Bérleni vágyók jelentsék magukat a gyulai tiszttartónál, hol a feltételek megtekinthetők és a szerződés kötendő.

H e l y b e l i.

A s z t a l o s százados a 29-ik zászlóalj-nál, ki febr. 8-án Aradon történt csata alkalmával erélyesen működött, midőn egyik kezében a nemzeti lobogóval, másikában karddal ment elől s négy százada segélyével az ellenséget visszaverte, Boczkó korm. biztos által, Gál Miklós tábornok hozzájárultával — kitűnő magaviseleteért a harctéren — utólagos jóváhagyás reményében, őrnaggyá neveztetett ki.

Azon közbeszéd, mellynél fogva f. hó 8-án történt ellenséges megrohanás alkalmával itt Aradon több ágyukat elvesztettünk volna, nem valószínű, miután a „Közlöny“ 26-ik számában, február 12-ről, Gál Miklós tábornagy hivatalos tudósítása-

ban, nem csak említés nem tétetik, hanem világosan mondatik, hogy az elveszetteknek tartott 5 nehéz ágyu csak eltévedt, de már megtaláltattak.

Február 18-án, mint farsang utolsó vasárnapján tetszett a várórségnek délután, midőn tán már jól ettek s ittak, vagy hogy maguknak mulatságot szerezzenek, avagy erre tán felingerelve, hirtelen a várost bombáznai, mi által kivált a Reformutczában (uriutca) nagy kár esett. — Illy bajnak minden perczen kitétetve lenni, határtalan kínzás, minőt egész országban egy város sem visel.

1849-ki farsang, te örök emlékezetünkben maradandasz! A zene meg sem pendült, hanem síri csend uralgott, minő csak 100 s néhány év előtt vala, midőn a döghalál dühöngött. Szegény Arad! a dögvészt elfeledte, de jelenlegi helyzetünket bizonyára emlékezetben tartandja, mert a várnak ellenséges bánása által megtanítva, Arad ismét oda sülyed vissza, hol 50 év előtt volt! Nehezen fog többé itt egy derék ház emelkedni. Most már hihetőleg bánják az aradiak, hogy őseik boldogult Mária Therezia kínálatát el nem fogadják, t. i. Arad városát egészen elhagyni, és azt a zimándi pusztán alapítani.

Csak bátorság! a szabadítás órájának el kell jönni.

A jég a marosról f. hó 20-án este szerencsésen elment, és ez által köztünk és az ellenség közt ismét egy biztosabb határt nyitott. — Az előőrök fegyvereik elsütése által egymást viszonosan nyugtalanítják, héba-korba ágyulövéseket is hallani a várból.

Nagy öröm uralgott Temesvárott, midőn hire futamodott, hogy a császáriak rabló csordáikkal f. hó 8-án Aradra benyomultak, de az nem tartott sokáig, mert csak hamar értesítettek azok kiűzéséről. Az a híre, mikép e tárgy a Temesvárer Wochenblatt-ban ollyképen említettett, mintha a császári katonaság Aradot elfoglalta volna, azt azonban azon oknál fogva hagyá el, minthogy állása rossz. A néhány száz emberre menő veszteségekéről Joannovich őrnagy vezetőjökkel együtt és egyéb bajaikról említést se tesznek.

V e g y l e t.

—*— Az országos honv. bizottmány jan. 9-ről 862 sz. a. kelt rendelete alapján Kis Ernő altábornagy úr, a kinevezés napjától számítandó raog-

gal és illetményeivel magyarországi főhadi parancsnokul kineveztetett.

Kelt Debreczenben, febr. 5-én 1849.

Meszaros Lázár, hadügyminister.
(Alf. Hirl.)

—*.* A' honv. bizottmány Bács megye 's a' kebelébeni kir. városok polgári 's katonai kormányzatával gr. Batthány Kazmér vezér főispánt mint teljhatalmu kormánybiztosot bizta meg, 's ezen megbízatását mind azon szomszéd törvényhatóságokra, 's vidékekre is kiterjeszti, mellyekre nézve a' rácz lázadásból eredő veszélynek közönsége a' védelmi intézkedések összhangzását, 's egyesítését szükségessé teszi.
(Közlöny.)

—*.* Vladár Ferencz 12-ik huszár ezredbeli százados a' tartalék osztálynak Jászberényből újabb elhelyezése helyére történt utazása közben azon osztálytól elszökött, sőt az álladalomnak 8009 ezüst forintját is eltolvajlotta.

Miért is oda utasítatnak minden hatóságok, hogy a' nevezett szökevény elfogatására minden kitelhető intézkedéseket megtegyenek, 's ha elfogatása sikerülend, őt a' legközelebbi katonai hatóság kezeibe szolgáltatassák.

Kelt Debreczenben, február 6-án 1849.

Az országos rendőri hivatal. (Alf. H.)

—*.* Hir szerint Vasvári Pál az ellenség által elfogottnak, és fejvesztésre elítéltnak mondott, a' hír azonban valótlan, mert pár napokkal ezelőtt Vasvárival személyesen beszéltem, ő Kolosvárra küldetett szadad csapat alakítására. —

A' legvadabb nemzetek is emberiebb módon tartják meg a' hadviselés szabályait, mint a' mi császári elleneink. Egy szomorú példa erre Kornis László százados, előbb Bem hadvezér segédének kivégeztetése; ő tudniillik a' múlt hónapban egy szállítmánnyal küldetett Szászváros felé kis számú kísérettel, utközben megtámadtatván, kísérete szétveretett, 's midőn ő menekülendő Szászváros felé elvágatott, a' város közelében lova ellövetvén, fogolylyá tétetett, és a' helyett, hogy elleneink a' lefegyverzett fogolylyal emberi módon bántak volna, kezeit és lábait elvágván kínozták, 's végre hólyagokhoz kötözve vízbe dobták, hogy a' víz színén több órákig érzett legborzasztóbb kínok közt lelje szerencsétlen kimulását. — A' bátor lelkű harczfinak kivégeztetését az őt szeretettel környező honvédtársain kívül özveggye, és 3 kiskorú gyermekei az ellenre átkot és boszút kiáltva kesergik.

Hogy magának az ellenségnek emberileg gondolkozó tagjai is milly tisztelettel viseltetnek szeretve tisztelt kormány elnökünknek Kossuth Lajos személye irányában, tanuságul szolgálhat egy történetke, mit hitelt érdemlő pesti utazóktól elbeszéltetni hallék; ugyanis ő Pesten a' „Fogolyhoz“ címzett vendéglőben a' vendéglős az ellenség bevonulása után is Kossuth Lajos arczképét vendégszobájában megtartá, 's oda vetődvén több császári katonai tisztek, az egyik ősz tiszt közülök étel és

ital közben egész ottléte ideje alatt az érintett arczképet bámulva, észrevehetőleg csodálta; ugyanez történt másod- és harmadnap is, midőn a' vendéglős ezt észrevevén felni kezdett 's felelmeben az érdeklött arczképet elrejtette; az ősz tiszt megjelenvén, az arczképet szemével hasztalan kereste, előhíta a' vendéglőst 's követelőleg kérdezte: hogy hová rejtette az arczképet? 's az remegve vallá meg, hogy féltében elrejté. A' tiszt arra felkiálta, hogy neki azt tüstént állítsa elő, mert olly férfura nemesak az ott megforduló vendégek, de Europa bármelly nemzete tiszteletteljes csodálattal tekinthet, mivel nagyobb az a' politikai és társadalmi élet terén, mint volt Napóleon a' harczmezőn. Midőn az ellenség így nyilatkozik, akkor méltán hunyászkodhatnak meg azon hazaárulók, kik az önérdéket sujtó körülményekért, e' férfiú nagyságát okozzák elátkozott önzésökben.

Kornis Károly, m. k.

—*.* Szemere Bertalan felső-magyarországi kormánybiztos Miskolczról febr. 11-éről következőkről tudósít:

Kassa felső magyarország fővárosa ismét a' miénk. — Az ellenség febr. 9-én nyakra főre kitakarodott a' városból, vive magával szégyent, gyalázatot, átkot, és tömérdek zsákmányt és sok elfogott személyeket.

Seregünk febr. 10-én puska lövés nélkül ment be a' nép örömrivalgásai közt. — Egy része üzi az ellenséget, melly Torna felé iramlik. E' szerint Sáros és Abauj megye, az árulók fészke, tiszta az ellenségtől. A' honv. bizottmány.

—*.* Ottingernek minap Pilisig történt visszavetése alkalmával iszonyu zavar volt a' fővárosban, a' császáriak megszeppentek, és olly tartalmu falragaszokat bocsátott ki a' bombardirozók nagy keresztése, hogy ha a' cs. seregek Pestet netalán elhagyni kénytelenek lennének, mindenki fölségsértés büntetésnek terhe alatt ovakodjék a' rebelliseknek segédkezet nyújtani.

Mondják a' helytartó tanács és kamara régi lábaikra visszaállítottak, elsőnek Szögyényi, másodiknak Almásy Mórítz levén elnöke (Honv.)

—*.* Pest február 3-án. Lambert tetemeit a' legnagyobb pompával temették el: száz ágyulövés hirdeté e' gyász ünnepélyt. — Nem rég egy pár schwarzgelb tiszt, köztök egy Oberarzt, következőleg nyilatkozott: „A' rebellisek — értsd a' magyar sereget — szerencsétlensége, hogy avatlan 's gyáva tisztekkel bírnak, a' közemberek mind egyike egy—egy hős, ilyen sereggel a' fél világot lehetne meghódítani; — ha merészségöknek tanuja nem lettem volna, mesének tartanám bennök a' vitézséget; hogy egy embert fogolylyá tehessenek — tizen, hogy egy ágyut elfoglalhassanak százan áldozzák élteket; ha rohamot vezényelnek, nincs az az erő, melly őket visszaverje, — vagy ott verzik el mind, vagy győznek.“

Igy 's ehez hasonlóan nyilatkoznak többen.

—*.* Torontálban dolgaink következőleg állanak:

Nagybecskerekre f. e. január 27-én a' szerviánok és granicsárok, mint mondják számra 6000 vagy 7000-en bevonultak. Akkoron nem tettek semmit, egyedül a' nagybecskereki rácz lakosok keztek rabolni, azonban parancsnokuk Theodorovics Athanász a' megyeház előtt két akasztófát állíttatott fel.

Január 30-án Nagy-Kikindára is érkezett egy csapat szervián. A' kikindai lakosság a' megérkező szerviánokat 200-an lóháton várták. Itt van 7 ágyujok, egy 18 fontos, kettő 3 fontos és a' többi egy fontos csajkás ágyuk, lovasságuk is van de nyomorult, számra 3000 lehetnek 's a' kerületben erősen ujonczoznak, a' körül levő vidékben pedig mindenütt irgalmatlanul gyújtogatnak, rabolnak és gyilkolnak. A' nagykikindai álladalmi épületben kitűzött nemzeti zászlón a' zöldszínt kékre festették, tehát nem Schwarzgelbre. Utoljára még a' ráczok vesznek össze a' császáriakkal.

Végül nem hagyhatom érintetlenül, miként f. hó 3-án a' katonai rögtöni törvényszék által két szegedi lakos és nemzetőr, Dobó István és Barabás János a' városi sétatéren d. u. $\frac{1}{2}$ 1 órakor golyó által kivégeztettek, azon embertelen kihágásokért, mivel magyar-kanizsán táborban volt derek őrnagyukat Tar Jánost ártatlanul agyonlőtték. Szolgáljon például a' szegedi alsó városi, embert nem ismerő vadonfi nemzetőrségnek. Farkas Mihály, torontálmegye kiadója. (Honv.)

—*.* A' „Tisza v. Ujság“-ból e' lapok előbbi számában kölcsönzött tudósítás, hogy Bem tábornok Nagy-Szebent bevette, nem valósul, mint a' további tudósításokból láthatni.

—*.* Bizonyos tudósítások szerint, Bem tábornok az ellenség sokkal nagyobb számu ereje elől azért vonult vissza, hogy a' segédseregekkel csatlakozhasson, a' csatlakozás bekövetkezése után kétségtelenül Szeben elfoglalására előre nyomuland; azért a' közönség figyelmeztetik, hogy a' keletkezhető áhíreknek hitelt ne adjon, legyen nyugodt, és nézzen biztosan egy szerencsésebb jövő eleibe.

Az áhíreknek terjesztői úgy tekintenek, mint czimborái az ellenségnek és rögtönítelő katonai biróság eleibe tartoznak. Kolozsvárt, febr. 6-án 1849. Az egyesült magyar és erdélyország teljhatalmu országos biztosa Csány László.

—*.* Bem táborából 30 lovas kíséretében M. Vásárhelyre menő futár, lovas főhadnagy Nadányi József útján következőkről értesültünk:

Bem tábornok úr egyesülvén az Aradból és Biharból jött erővel, a' pisküi hidnál Puchnert erősen megverte. Az ellenből 1000, a' mienkből 150 ember maradt a' csatatéren és 200 sebesült. Egy ágyu általunk elfogatott. Gedeon megvan löve Bem tábornok közep ujját egy puska-golyó ellőtte, de már jobban van. Mint mondják, Puchner is meg volna löve.

A' nevezett futár Balázsfalva felé jött, hol semmi ellenséget nem látott.

Ugy szintén hivatalosan valótlanult azon hír is, mintha Tordát közelről fenyegetné ellenség.

—*.* Bem tábornok febr. 1-én főhadi szállását vizaknán ütötte föl, tábora is ott van. (Honv.)

—*.* Debreczen, február 7-én. Ma este kísértetett városunkba 22 negyszerű társzeker, borral, lőszerrel, posztó- és gyolcsneműekkel megrakottan; — e' gazdag szállítmány Galicziából — Dukláról — az ellenség számára, mint mondják, Pestre lett volna csempészendő, — de az egész szállítmány Kövesdnél a' mieink által elcsipetvén, jobb helyre — birtokunkba jutott. Ugy látszik, a' zsoldos hősök szomjaznak és fáznak is egyzsersmind: valóságos lázkróban sinlenek szegények! — hátha még mi igazán, amugy magyarosan elkezdünk nekik fűteni, 's aztán a' vizes lepedőt nyakukba fogjuk teríteni?! És ugy hiszszük, ebbeli reményünk teljesülése nem késik soká; e' hitre jogosítanak bennünket világhírű fővezérünk — Dembinskinek nagyszerű 's már eddig is némi elősikerrel koszoruzott hadtervei.

Febr. 9-én. Valamint tegnap ugy ma is egy fogoly szállíttatott városunkba, — amannak neve gróf Erbach, Wrba vasasezredi százados, ezé pedig Matauschek varasdi ezredbeli főhadnagy; amaz Windischgrätzről Schlickhez, emez pedig Schlicktől Windischgrätzhez volt futárként küldve, de mindegyik birtokunkba esett. (Alf. Hirl.)

—*.* Szeged febr. 9-én. A' hires temesvári comitének egyik leghuzgóbb tagja, Fábry József kanonok, volt püspök-helyettes és kerületi tanoda-igazgató ő méltósága, makói nemzetőrök kíséretében szerencsésen megérkezett, melly szerencsét, mint mondják, a' kis-zombori magyaroknak köszönhetjük, kik ép akkor fogták el, midőn József czászár és a' rácz patriarcha nevében áldását akará reájuk adni. Mind a' mellett, hogy ő, mint a' comitének tagja, kormányunk által törvényen kívülnek nyilatkoztatott, a' makói polgártársak még is jónak látták körünkbe hozni; halljuk, hogy még egy séta-utat akarnak vele tenni. (T. v. Ujs.)

—*.* A' közlöny 28-ik számában következő olvasható: Az „allg. öest. Z.“ minapi száma egy értekezést hoz illy czim alatt: „Magyarország jövőendő viszonya az összes monarchiához.“ E' cikkben nyíltan kimondatik mindaz, a' miért ellenségeink fegyvert ragadtak, a' mit elérni ohajtanak a' háboru kétes koczkáján t. i. örökre semmive tenni a' magyart 's nem hagyni rólunk a' világnak egyebet azon szomorú emlékezetnél, mellyben a' történet fogja elmondani, hogy élt egy nemzet, mellynek fegyverei alatt hajdan egész nyugat még reszketett; de mig fegyvert hordozott, addig nem élt valódilag, mikor élni vágyott, akkor nem bírta fegyverét, eltöröltetett a' föld színéről, 's ez a' nemzet a' magyar volt.

Egy párviadal.

(Folytatás.)

Armand előtt, mint a' leveléből kitűnik, testvére érzelme nem volt titok, ő, sajnos, csak igen könnyen találá el, minő keserű küzdelem zajong ott e' nemes szívben; reszketett azon csapás elöl, mellynek azt Eugenia összeköttetése által bizonyosan érnie kell — barátjával erre nézve is közlé gondoskodását, ennek mindazáltal sikerült Armandot a' felöl meggyőzni, mikép daczára a' minden tekintetben meglepő, ő és Adolf között levő hasonlatosságnak, semmi ok sincs annak elhitelére, hogy szívek hajlamainak is egy 's ugyanazon lényhez tartoznia kellene. Armand lecsendesültnek látszott — hiszen a' szív mindig hajlandó magát annak ellenkezőjéről, mitől tart, meggyőztetni, vigasztaltatni és lecsillapíttatni, ha mindjárt az okok akármelly erőtlenek volnának is!

A' komor gondok elűzésére eltökélék magukat a' barátok egy énekes-játékot megtekinteni, megis jelentek pontosan, de csak a' zenekarban kaphattak nagy bajjal két helyet. — Minő vékony és titokteli szálacska függ néha ittlétünk! — Armand elveszté játékközben helyét, mellyet visszatérével elfoglalva talált. Az ismeretlent udvarias szavakkal kéré az eltávozásra, minthogy keztyűinek itt-hagyásával elégségesen jelenté, miszerint jogát e' helyre másnak nem engedé. — Ezen ember, kihez Armand szavait intézé, kevély 's mord tekintetű volt. — Az őszbecsavarodott sűrű bajusza, a' fekete, szoroson álló nyakl endője, a' feszes, begombolt kabátja, a' vörös szalag, parancsoló magatartása, állását nyilván elárulak. Felelete Armand beszédjére egy megvető pillantásban állott, mellyet az ifju festőre vetett. — „Uram“ felkiálta Armand boszorkodva „ezen hely az enyim ... távozzon in-

nen szépségesen, mielőtt kénytelen leszek ön kényszeríteni.“ „E' hely öné-e, nem-e, azzal keveset törődöm,“ viszonozá az idegen, „én elfoglalom.“ „Ezen esetben természetesen tapasztalandja, hogy erőszakhoz nyulok,“ mondá Armand, és ellenét gallérjánál megfogá, ki azon perczben öklével arczul csapta. — A' párviadalra az idő és hely meghatározott, zaj és fenyegetődés nélkül; csak az énekes-játék végével kiáltá Armandnak az idegen: „Tehát holnap, uram, én D. tábornagy vagyok.“ Ezen névnek francziahonbau szomorú nevezetessége volt, mindenki tudta, hogy a' tábornagnak a' sors által mindig segített ügyessége, elleneit mind megrontá. (Folytatása következik.)

Gabona-, liszt-, széna- és szalma árak

február 23-ól 1849.

Nevenként:	Egy posonyi mérő váltópénzben					
	legjobb		középsz.		silány	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Tiszta búza	7	30	7	15	7	—
Kétszeres	7	—	6	45	6	30
Rozs	5	30	5	15	5	—
Arpa	3	—	2	45	2	30
Zab	3	—	2	45	2	40
Kukoricza	3	30	3	—	2	45
1 mázsa lángliszt	16	—	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt	14	—	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyérl	12	30	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte	9	—	—	—	—	—
Széna mázsa	2	45	—	—	—	—
12 mázsa Zsubszalma	—	18	—	—	—	—

Febr.	Neve és sorsa a' meghalálozottnak	Vallása	Kora	Betegsége	L a k á s a és halálozati helye
11	Gyermán György, földész' f.	G. n. e.	4 hó	görcsök	Gája k. v.
—	Tirszin Szyeta, földész' l.	—	14 n.	szinte	szinte.
—	Odvosán Éva, özvegyő	Ágost.	30 e.	tüdővész	Téglautcza 719
13	Kardos Krisztina assz., csizmadiamester' h.	G. n. e.	26 —	szinte	Magyarváros 134
—	Duma Zsófia, szücsnő	—	50 —	tüdőlob	Kossuthutcza.
—	Setét Pál földész' gyermeke	—	—	halva született	Gája k. v.
—	Lamberg Anna asszony, szabónő	Kath.	38 e.	sebzési áll-görccs	Megyeikórház.
14	Allesz Ferencz, szabómester' f.	—	1 —	aszalvány	Pernyáva k. v.
—	Puskás Miklós, földész	—	28 —	tüdőlob	Gája k. v. 58
15	Inger József, közsörüs	—	27 —	szélhüvés	Radnaiút.
16	Martonyos Anna, földész' l.	—	2 —	aszalvány	Gája k. v. 38
—	Olár Anna, földész' h.	G. n. e.	45 —	mellvízkór	Poltura.
—	Homoki András, földész	Kath.	24 —	agylob	szinte.
—	Szilágyi József úr, bognármester	—	38 —	mellvízkór	Kigyóutcza 265
—	N. Tóma, napszámos	G. n. e.	37 —	tüdővész	Ovárutcza 98
17	Keresztes Miklós	Kath.	8 n.	görcsök	Poltura.
—	Palkó Tamás, czukrász	—	50 e.	tüdővész	Választóutcza.
—	Lach Péter, dobos	—	50 —	tüdőlob	Sarkad k. v. 139

Szerkeszti, kiadja 's nyomtatja Sveszter Ferencz.